ARGE & İNOVASYON & TASARIM

YOUR GLOBAL NETWORK OF LEADING TAX ADVISORS ERDİKLER

www.taxand.com

Taxand

İÇİNDEKİLER

- AR-GE DESTEKLERİ
- İLK BAKIŞTA NELER VAR?
- KOLAYLIKLAR (İNDİRİM, İSTİSNA VE DESTEKLER)
- ÖNEMLİ TARİHLER NELER? KAÇIRMAYALIM!
- YENİ DİNAMİKLER/YÖNELİMLER
- TASARIM FAALİYETLERİ
- YENİ DESTEKLER/YENİ İSTİSNALAR
- MUAFİYETLER
- SINAİ MÜLKİYET HAKLARI (PATENT BOX)
- DAHA ÇOK AR-GE
- TGB KANUNDA DEĞİŞİKLİKLER, MUAFİYET, İSTİSNA
- TGB YÖNETMELİĞİNDE DEĞİŞİKLİKLER
- SONUÇ&ÖZET

ERDİKLER
Taxand

Taxand

AR-GE DESTEKLERİ

AR-GE & İNOVASYON & TASARIM DESTEKLERİ

Ülkemizde Ar-Ge, tasarım ve inovasyona verilen önem son yıllarda çok ciddi şekilde artmıştır.

Çağımız bilgi çağı olup, rekabet gücünü artırabilmenin ve ilerlemenin yolu bilgiye hükmedebilmekten geçmektedir. Bu farkındalık çerçevesinde araştırma ve geliştirme konusunda ülkemizde vergisel ve diğer teşvik mekanizmaları geliştirilmektedir.

26 Şubat 2016 tarihli ve 29636 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan, mevcut Ar-Ge kanunu ve ilgili diğer kanunlarda değişiklik öngören 6676 sayılı Kanun 1 Mart 2016 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Kanun ile Ar-Ge Kanunu, Teknokentler Kanunu, KDV, Gelir ve Kurumlar Vergisi, Gümrük, SGK, Yabancı İşçi Çalıştırılması, Yükseköğretim Kanunu, TÜBİTAK, KOSGEB, Kamu İhale, Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı KHK gibi çoğu yasal alanda önemli düzenlemeler yapılmıştır.

2016 AR-GE YILI

Bunun yanında 6728 sayılı "Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" uyarınca da Kurumlar Vergisi ve Gelir Vergisi Kanunlarında düzenlenen Ar-Ge indirimi 5746 sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun'a taşınarak uygulayıcıların yaşadığı çoğu tereddüt bertaraf edilmiş oldu.

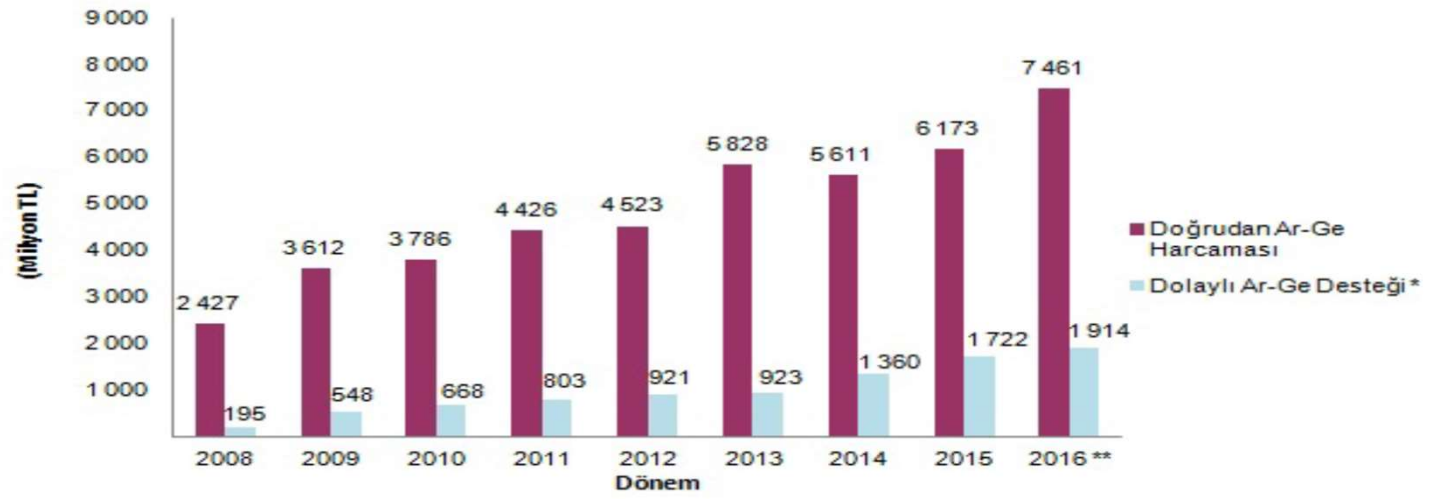
Türkiye'de AR-GE, yenilik ve tasarım faaliyetlerine ilişkin teşvikleri düzenleyen kanunlar aşağıdaki gibidir;

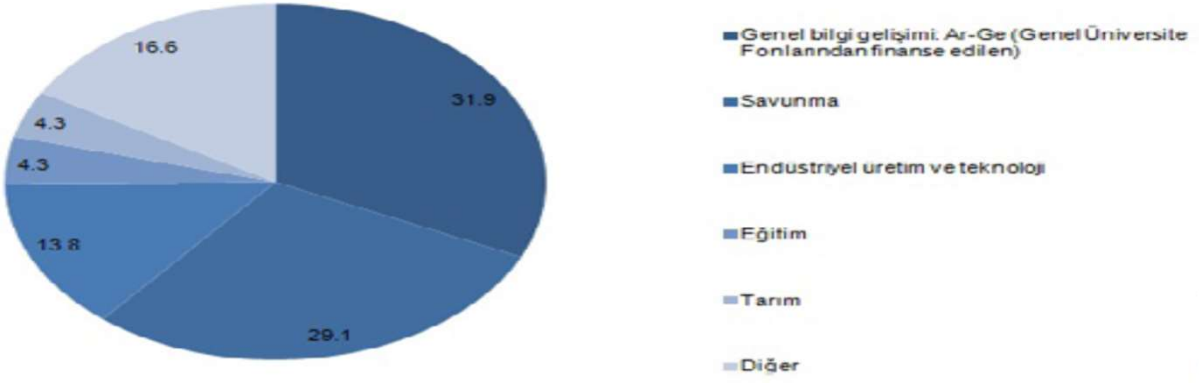
- 4691 Sayılı Teknoloji Bölgeleri Geliştirme Kanunu
- 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu
- 5520 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu
- 5746 Sayılı Ar-Ge ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun
- 6676 Sayılı Ar-Ge Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun ile Bazı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
- 6728 Sayılı Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
- 3065 Sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu

ERDİKLER
Taxand

Taxand

İLK BAKIŞTA





(*) Dolaylı Ar-Ge desteği; Maliye Bakanlığı verileri kullanılarak hesaplanmıştır.
(**) Tahmin
Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu, Haber Bülteni Sayı: 21780

ERDİKLER
Taxand

Taxand

RAKAMLAR NE SÖYLÜYOR?

Ülkemizin bu konudaki uygulama kararlılığı ve özel sektörün istekliliği Türkiye'yi yenilikçi, verimli ve katma değerli bir üretim merkezi yapma yolunda önemli bir adım olarak görülmektedir. Yeni çıkan AR-GE ve Teknokent Kanun düzenlemeleri de bu harcamaların artacağı yönünde bir tablo çizmektedir.

İlk grafik Merkezi Yönetim Bütçesi'nden AR-GE için ayrılan ödenek ve harcamalar ile dolaylı AR-GE desteklerini göstermektedir. Grafikten görüldüğü üzere Ülkemizin Merkezi Yönetim Bütçesi'nden AR-GE harcamaları ve dolaylı destekler için ayırdığı pay yıllar itibariyle artış göstermektedir.

Diğer grafik ise merkezi yönetim bütçesinden AR-GE için ayrılan başlangıç ödeneklerinin sosyo-ekonomik hedeflere göre dağılımına işaret etmektedir. Merkezi yönetim bütçesinden Ar-Ge için ayrılan başlangıç ödenekleri sosyo-ekonomik hedeflere göre [Bilimsel Programların ve Bütçelerin Analizi ve Karşılaştırılması Sınıflaması (NABS)] sınıflandırıldığında, 2016 yılı için en çok ödenek %31,9 ile Genel Bilgi Gelişimi (Genel Üniversite Fonlarından finanse edilen) için tahsis edildi. Bunu %29,1 ile Savunma, %13,8 ile Endüstriyel Üretim ve Teknoloji ve %4,3 ile Eğitim ve %4,3 ile Tarım takip etmiştir.

5746 mı 4691 mi??

Yeni düzenlemeler sonrası AR-GE, Teknopark ve Vergi Yasalarında düzenlenen vergisel indirim, istisna ve teşvik unsurları aşağıdaki gibidir;

	4691 Sayılı Kanun	5746 Sayılı Kanun
Kurumlar Vergisi veya Gelir Vergisi Teşvik Türü Nedir?	Kazanç İstisnası	Ar-Ge, Harcamasının %100'ü oranında indirim (Bakanlar Kurulunca belirlenen kriterlere haiz Ar-Ge ve Tasarım Merkezlerinde ayrıca ilgili yılda yapılan Ar-ge, yenilik ve tasarım harcamalarının bir önceki yıla göre artışının %50'sine kadarı belirlenen esaslar dahilinde indirim konusu yapılabilir.)
KV veya Gelir Vergisi Teşvikinin Kapsamı Nedir?	Münhasıran Bölge'deki yazılım, tasarım ve Ar-Ge faaliyetleri dolayısıyla elde edilen kazanç. (Yönetici Şirket için bölgenin kurulmasına, yönetilmesine ve işletilmesine ilişkin faaliyetlerden sağlanan kazançlar)	Ar-Ge, Yenilik ve Tasarım Faaliyeti Kapsamında yapılan Harcamalar
Ar-Ge İndiriminin Devri	N/A	Yeniden Değerleme Oranında Artırılır.
Ücretlerde Gelir Vergisi Stopaj Desteği Var mıdır?	Teknoloji Geliştirme Bölgesi ve İhtisas Teknoloji Geliştirme Bölgesi'nde fiilen çalışan Ar-Ge, tasarım ve destek personelinin bu görevleri ile ilgili ücretleri 31.12.2023 tarihine kadar gelir vergisinden müstesnadır.	Kamu Personeli Hariç, Ar-Ge, tasarım ve destek personelinin bu görevleri ile ilgili elde ettikleri ücretlerinin -Doktoralı olanlar ile temel bilimler alanlarından birinde en az yüksek lisans derecesine sahip çalışanlar için %95'i -Yüksek lisans derecesine sahip olanlar ile temel bilimler alanlarından birinde lisans derecesine sahip olanlar için %90'ı -Diğer personel için %80'i 31.12.2023 tarihine kadar gelir vergisinden müstesnadır.
Katma Değer Vergisi Teşviki Var mıdır?	Münhasıran teknoloji geliştirme bölgesinde ve ihtisas teknoloji geliştirme bölgesinde ürettikleri ve sistem yönetimi, veri yönetimi, iş uygulamaları, sektörel, internet, mobil ve askeri komuta kontrol uygulama yazılımı şeklindeki teslim ve hizmetler 31.12.2023 tarihine kadar katma değer vergisinden istisnadır.	YOK
Ücretlerde SSK İşveren Prim Teşviki Var mıdır?	31.12.2023 tarihine kadar uygulanmak üzere; ücreti gelir vergisinden istisna olan personel için hesaplanan işveren payının yarısı (%50) her bir personel için Hazinece karşılanır. (5746 Sayılı Kanun ile getirilmiştir.)	31.12.2023 tarihine kadar uygulanmak üzere; kamu personeli hariç, Ar-Ge ve destek personeli, Kanun kapsamında sayılan kurum ve kuruluşlar tarafından desteklenen tasarım projelerinde ve tasarım merkezlerinde çalışan tasarım ve destek personeli bu çalışmaları nedeniyle elde ettikleri ücretleri üzerinden hesaplanan işveren payının yarısı (% 50) Hazinece karşılanır.
Damga Vergisi İstisnası Var mıdır?	Yönetici şirketin, Kanunun uygulanması ile ilgili olarak düzenlenen kağıtlardan damga vergisi alınmaz.	Bu Kanun kapsamındaki her türlü Ar-Ge ve yenilik faaliyetleri ile tasarım faaliyetlerine ilişkin olarak düzenlenen kağıtlardan damga vergisi alınmaz.

ERDİKLER Taxand

Taxand

ÖNEMLİ TARİHLER

KANUN	SÜRE
4691 Sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu	31.12.2023'e kadar
5520 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu (Sınai Mülkiyet Hakları-Patent Box)	Süre Sınırı Yok
5746 Sayılı Araştırma, Geliştirme Ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun	31.12.2023'e kadar
3065 Sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu	Süre Sınırı Yok
5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu	31.12.2023'e kadar

ERDİKLER
Taxand

Taxand

YENİ DİNAMİKLER

- Yeni yasal düzenlemeler ile;
- Ar-Ge mevzuatına “**tasarım faaliyetleri**” dahil edilmiştir.
- Teknoloji Geliştirme Bölgeleri’nde gerçekleştirilecek yazılım ve Ar-Ge faaliyetlerine ilaveten **tasarım** faaliyetleri de destek ve muafiyet kapsamına alınmıştır.
- Ar-Ge projeleri **kapsamında ithal edilen eşya gümrük ve damga vergilerinden istisna** edilmiştir.
- Gümrük vergisi istisnasının hızlı ve etkin bir şekilde uygulanmasına yönelik olarak «**Tek Pencere Sistemi**» uygulaması getirilmiştir.
- Tasarım faaliyetlerinden elde edilen kazançlar ve tasarım personelinin ücretleri istisna kapmasına alınmış; ayrıca **bölge dışı ilgili faaliyetlere** ilişkin ücretlerin gelir vergisi stopajı kapsamında değerlendirilmesine yönelik Bakanlar Kurulu’na yetki verilmiştir.

ERDİKLER
Taxand

Taxand

YENİ DİNAMİKLER

- Ar-Ge firmalarına sermaye sağlayan yatırımcılar vergi indirimi desteğinden faydalanabilecektir.
- Teknoloji Geliştirme Bölgeleri'nde Ar-Ge veya Tasarım merkezlerinin kurulmasına imkan verilmiştir.
- Ar-Ge ve tasarım merkezlerine ilave destek sağlanabilecektir.
- Siparişe dayalı olarak yürütülen Ar-Ge veya tasarım faaliyetleri destek kapsamına alınmıştır.
- Teknoloji geliştirme bölgelerindeki yönetici şirket emlak vergisinden muaf tutulmuştur.
- Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu'na "ihtisas teknoloji geliştirme bölgeleri" dahil edilmiştir.
- Organize Sanayi Bölgelerinde yer alan Teknoloji geliştirme bölgelerindeki uygulama projelerinin onaylanması, ruhsat ve izinlerinin verilmesi görevi organize sanayi bölgesi yönetimine verilmiştir.

YENİ DİNAMİKLER

- Yabancılara tanınan süresiz çalışma izninin kapsamı genişletilmiştir.
- Talep edilmesi halinde, Bölge Yönetici Şirketince, Ar-Ge projesini tamamlayan her firma için «Proje Bitirme Belgesi» düzenlenebilecektir.
- Bölgenin Bakanlığa bildirmekle yükümlü olduğu verilerin 3'er aylık olan bilgilendirme aralığı 12'şer aylığa (yıllığa) uzatılmıştır.

ERDİKLER
Taxand

Taxand

TERMİNOLOJİ

1 Mart 2016 tarihinde yürürlüğe giren 6676 Sayılı Kanun ile mevcut Kanunlara yeni kavramlar getirilmiştir. Bu kavramlara ilişkin tanımlar aşağıdaki gibi yapılmıştır.

Ar-Ge Projesi: Amacı, kapsamı, genel ve teknik tanımı, süresi, bütçesi, özel şartları, diğer kurum, kuruluş, gerçek ve tüzel kişilerce sağlanacak aynî ve/veya nakdî destek tutarları, sonuçta doğacak fikri mülkiyet haklarının paylaşım esasları tespit edilmiş ve AR-GE faaliyetlerinin her safhasını belirleyecek mahiyette ve bilimsel esaslar çerçevesinde gerçekleştirilen ve araştırmacı ve/veya yazılımcı personel tarafından yürütülen projeyi tanımlar.

İhtisas Teknoloji Geliştirme Bölgesi (İhtisas TGB): Aynı sektör grubunda ve bu sektör grubuna dâhil alt sektörlerde faaliyet gösteren girişimcilerin yer aldığı tematik teknoloji geliştirme bölgelerini ifade etmektedir.

Tasarım faaliyeti: Sanayi alanında ve Bakanlar Kurulunun uygun göreceği diğer alanlarda katma değer ve rekabet avantajı yaratma potansiyelini haiz, **ürün veya ürünlerin işlevselliğini** artırma, geliştirme, iyileştirme ve farklılaştırmaya yönelik yenilikçi faaliyetlerin tümünü tanımlar.

ERDİKLER
Taxand

Taxand

TERMİNOLOJİ

Tasarım merkezi: Tasarım projelerini veya **sözleşme** çerçevesinde siparişe dayalı olarak yürütülen tasarım faaliyetlerini gerçekleştirmek üzere kurulan ve dar mükellef kurumların Türkiye'deki iş yerleri dâhil, kanuni veya iş merkezi Türkiye'de bulunan sermaye şirketlerinin; organizasyon yapısı içinde **ayrı bir birim** şeklinde örgütlenmiş, münhasıran yurtiçinde tasarım faaliyetlerinde bulunan ve en az on tam zaman eşdeğer tasarım personeli istihdam eden**, yeterli tasarım birikimi** ve **yeteneği** olan birimlerini tanımlar.

Tasarım personeli: Tasarım faaliyetlerinde doğrudan görevli tasarımcı ve teknisyenleri tanımlar.

Tasarımcı: Tasarım faaliyetleri kapsamındaki projelerin gerçekleştirilmesi ve ilgili projelerin yönetilmesi süreçlerinde yer alan, üniversitelerin; mühendislik, mimarlık veya tasarım ile ilgili bölümlerinden mezun en az lisans derecesine sahip kişiler ile tasarım alanlarından herhangi birinde **en az lisansüstü eğitim** derecesine sahip diğer kişileri tanımlar.

ERDİKLER
Taxand

Taxand

TERMİNOLOJİ

Tasarım projesi: Amacı, kapsamı, genel ve teknik tanımı, süresi, bütçesi, özel şartları, diğer kurum, kuruluş, gerçek ve tüzel kişilerce sağlanacak aynî veya nakdî destek tutarları, sonuçta doğacak fikri mülkiyet haklarının paylaşım esasları tespit edilmiş ve tasarım faaliyetlerinin her safhasını belirleyecek mahiyette ve bilimsel esaslar çerçevesinde tasarımcı tarafından yürütülen projeyi tanımlar.

Tek pencere sistemi: 20.03.2012 tarihli ve 28239 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2012/6 sayılı Başbakanlık Genelgesi çerçevesinde gümrük işlemlerine konu olan eşyaya ilişkin olarak farklı kurumlarca düzenlenmesi gereken izin, onay ve belgelere ilişkin başvuruların tek bir noktaya yapılarak (e-başvuru) ilgili kuruma iletildiği ve ilgili kurumca düzenlenen belgelerin doğrudan gümrük işlemlerinde kullanılmak üzere elektronik ortamda (e-belge) gönderildiği, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından kurulan ve yürütülen sistemi ifade etmektedir.

Bölge Alanı: Arazi üzerinde, koordinat değerleriyle sınırları belirlenmiş Bölgenin müstakil her bir alanını tanımlar.

ARGE DUVARLARIN ARKASINDAN ÇIKTI

❖ DIŞARIDA GEÇİRİLEN SÜRELERE GETİRİLEN YENİ DÜZENLEMELER

Proje kapsamında gerçekleştirilen Ar-Ge ve tasarım faaliyetlerinin TGB dışında yürütülmesinin zorunlu olduğu durumlarda Bölge Yönetici şirketinin onayının alınması ve Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın bilgilendirilmesi şartıyla, merkez dışındaki bu ücretlerin %100'ünü aşmamak şartıyla Bakanlar Kurulunca ayrı ayrı veya birlikte belirlenecek kısmı teşvik kapsamına alınmıştır. (11 Ağustos 2016 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 2016/9091 sayılı BKK ile bu oran % 100 olarak belirlenmiştir)

Proje kapsamında dışarıda geçirilen laboratuvar, analiz, test ve deney çalışmaları, diğer ar-ge ve tasarım merkezlerinde yapılan çalışmalar, saha araştırması, bilimsel etkinlikler ve prototip geliştirme faaliyetlerine ilişkin ücretler % 100 teşvik kapsamındadır.

ERDİKLER
Taxand

Taxand

ARGE'CİLER TEKRAR OKULA…

❖ YÜKSEK LİSANS VE DOKTORA EĞİTİMLERİ

6676 Sayılı Kanun'da bir diğer yenilik ise Yüksek Lisans ve Doktora eğitimleri için TGB, Ar-Ge veya tasarım merkezi dışında zaman geçiren çalışanın ücretleri teşvik kapsamına alınmış ve ücretlerin %100'ünü aşmamak şartıyla Bakanlar Kurulunca ayrı ayrı veya birlikte belirlenecek kısmı Gelir Vergisi Stopaj Teşviki kapsamında olacak şekilde düzenlenmiştir. (11 Ağustos 2016 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 2016/9091 sayılı BKK ile bu oran % 100 olarak belirlenmiştir)

Bölgede yer alan işletmelerde en az bir yıl süreyle çalışan Ar-Ge ve tasarım personelinin yüksek lisans yapanlar için bir buçuk yılı, doktora yapanlar için iki yılı geçmemek üzere Bölge dışında geçirdiği sürelere (**aylık ders saati kadar**) ilişkin ücretlerin % 100'ü gelir vergisi stopaj teşviki kapsamında değerlendirilir.

ERDİKLER
Taxand

Taxand

YENİ DESTEKLER

❖ GİRİŞİM SERMAYESİ DESTEĞİ

6676 sayılı Kanun'un 15 inci maddesi ile 4691 sayılı Kanunu'na eklenen geçici 4 üncü maddeyle, yatırımcılara teknoloji geliştirme bölgeleri firmalarına doğrudan girişim sermayesi sağlamaları durumunda, mevcut uygulamadaki vergi indirimi desteğinden yararlanma imkânı getirilmektedir.

Buna göre; Bölgede faaliyette bulunanlara Bakanlık tarafından uygun görülen alanlarda gerçekleştirecekleri projelerinin finansmanında kullanılmak üzere gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri tarafından sağlanan sermaye destekleri, beyan edilen gelirin veya kurum kazancının %10'unu ve öz sermayenin %20'sini aşmamak üzere, kurum kazancının tespitinde indirim konusu yapılabilecektir. İndirim konusu yapılacak tutar yıllık olarak 500.000 Türk lirasını aşamayacaktır.

YENİ İSTİSNALAR

❖ GÜMRÜK VE DAMGA VERGİSİ İSTİSNASI

6676 sayılı Kanun'un 13 üncü maddesi ile 4691 sayılı Kanuna eklenen Ek Madde 2 ile, bu Kanun kapsamında yürütülen yazılım, Ar-Ge, yenilik ve tasarım projeleri ile ilgili araştırmalarda kullanılmak üzere ithal edilen **eşya**, gümrük vergisi ve her türlü fondan, bu kapsamda düzenlenen kağıtlar ve yapılan işlemler damga vergisi ve harçtan istisna edilmiştir.

- Bu istisna kapsamında ithal edilen eşya; Ar-Ge, yenilik ve tasarım projeleri ile ilgili araştırmalarda kullanılmak üzere Genel Müdürlükçe onaylanarak Tek Pencere Sistemi aracılığıyla Gümrük ve Ticaret Bakanlığına gönderilecek izinde belirtilen eşyadan oluşur.

- Bu istisnadan yararlanacak işletmeler Genel Müdürlükçe belirlenen başvuru formu ve eklerine göre taleplerini Bölge yönetici şirketine bildirir. Bölge yönetici şirketi Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Uygulama Yönetmeliği'nin 14 üncü maddesi kapsamında projeye uygunluğu açısından ithal eşya talebinin uygun olup olmadığını değerlendirir. Bölge yönetici şirketi bu kapsamda ithalini uygun gördüğü eşyaya ilişkin bilgileri de içeren içeren başvuruyu Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Tek Pencere Sistemi üzerinden Genel Müdürlüğe iletir.

- Genel Müdürlük başvuruyu değerlendirir, uygun bulunması halinde söz konusu başvuruyu onaylayarak gümrük işlemlerinde kullanılmak üzere Tek Pencere Sistemi üzerinden Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'na bildirir.

YENİ İSTİSNALAR

❖ KDV İSTİSNASI

Kanuna göre teknoloji geliştirme bölgesinde ve ihtisas teknoloji geliştirme bölgesinde faaliyette bulunan girişimcilerin kazançlarının gelir ve kurumlar vergisinden istisna bulunduğu süre içinde münhasıran bu Bölgelerde ürettikleri ve sistem yönetimi, veri yönetimi, iş uygulamaları, sektörel, internet, mobil ve askeri komuta kontrol uygulama yazılımı şeklindeki teslim ve hizmetlerinin, 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu kapsamında katma değer vergisinden müstesna tutulması için yönetici şirketin onayı alınarak ilgili vergi dairesine başvuruda bulunulur.

PEKİ DİĞERLERİ?

ERDİKLER
Taxand

Taxand

MUAFİYETLER

MUAFİYETLER

- Teknoloji geliştirme bölgelerindeki yönetici şirket emlak vergisinden muaf tutulmuştur.

- Yabancılara tanınan süresiz çalışma izninin kapsamı genişletilmiştir. Yabancıların Türkiye'deki çalışma koşullarını düzenleyen 6735 sayılı Uluslararası İşgücü Kanunu, 13 Ağustos'ta Resmi Gazete 'de yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.

- Bu kanuna göre 5746 sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkındaki Kanun ve ilgili mevzuat kapsamında Ar-Ge merkezi belgesi olan firmalarda Ar-Ge personeli olarak çalışacak yabancıların da Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın olumlu görüşü olması halinde çalışma izni başvuruları değerlendirilecektir.

- İhtisas TGB'leri, yeni Kanun hükümlerine tabi olacak ve Bölgelere sağlanan destek, teşvik, muafiyet ve istisnalardan aynen yararlanacaktır.

ERDİKLER
Taxand

Taxand

SINAİ MÜLKİYET HAKLARINDA İSTİSNA (PATENT BOX)

Türkiye'de gerçekleştirilen araştırma, geliştirme ve yenilik faaliyetleri ile yazılım faaliyetleri neticesinde ortaya çıkan buluşlardan 1/1/2015 tarihinden itibaren elde edilen kazanç ve iratlara yönelik istisna uygulamasıdır.

Sınai mülkiyet haklarında istisna (Patent Box)

Türkiye'de gerçekleştirilen araştırma, geliştirme ve yenilik faaliyetleri ile yazılım faaliyetleri neticesinde ortaya çıkan buluşların;

a) Kiralanması neticesinde elde edilen kazanç ve iratların,
b) Devri veya satışı neticesinde elde edilen kazançların,
c) Türkiye'de seri üretime tabi tutularak pazarlanmaları hâlinde elde edilen kazançların,
ç) Türkiye'de gerçekleştirilen üretim sürecinde kullanılması sonucu üretilen ürünlerin satışından elde edilen kazançların patentli veya faydalı model belgeli buluşa atfedilen kısmının,
% 50'si kurumlar vergisinden müstesnadır. Bu istisna, buluşa yönelik hakların ihlal edilmesi neticesinde elde edilen gelirler ile buluş nedeniyle alınan sigorta veya diğer tazminatlar için de uygulanır.

ERDİKLER
Taxand

Taxand

SINAİ MÜLKİYET HAKLARINDA İSTİSNA (PATENT BOX)

Bu istisnanın uygulanmasında temel şart, kazanç ve iradın elde edildiği buluşlara ilişkin araştırma, geliştirme ve yenilik faaliyetleri ile yazılım faaliyetlerinin Türkiye'de gerçekleştirilmiş olmasıdır.

- Bu istisna uygulamasından kurumlar vergisi mükellefleri ile gelir vergisi mükellefleri yararlanabilecektir.
- İstisna şartlarının sağlanması kaydıyla, gerçek veya tüzel kişilerin tam veya dar mükellefiyete tabi olmasının istisna uygulanmasında bir önemi yoktur.

3065 sayılı Kanunun (17/4-z) maddesine göre, 13/6/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun (5/B) maddesi kapsamındaki araştırma ve geliştirme, yenilik ile yazılım faaliyetleri neticesinde ortaya çıkan patentli veya faydalı model belgeli buluşa ilişkin gayri maddi hakların kiralanması, devri veya satışı KDV'den istisnadır.

ERDİKLER
Taxand

Taxand

SINAİ MÜLKİYET HAKLARINDA İSTİSNA (PATENT BOX)

Söz konusu patentli veya faydalı model belgeli buluşa ilişkin gayri maddi hakların kiralanması, devri veya satışının KDV'den istisna tutulabilmesi için bunların 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun (5/B) maddesi kapsamındaki araştırma ve geliştirme, yenilik ile yazılım faaliyetleri neticesinde elde edilmiş olması gerekmektedir.

Bu kapsamda vergiden istisna edilen işlemler bakımından Kanunun (30/a) maddesi hükmü uygulanmayacağından, söz konusu işlemler nedeniyle yüklenilen KDV tutarlarının, indirim hesaplarından çıkarılmak suretiyle düzeltilmesi gerekmez.

ERDİKLER
Taxand

Taxand

DAHA ÇOK AR-GE

❖ DAHA ÇOK TEŞVİK

Sipariş yöntemiyle Ar-Ge yapılmasına destek sağlanması, tasarımın da desteklenmesi, tasarım merkezlerine Ar-Ge merkezlerinden daha az asgari çalışan sayısı getirilmesi, stratejik sektörlerde Ar-Ge personel sayısının 15'e düşürülmesi, Bakanlar Kurulu tarafından belirlenen kriterlere uyan Ar-Ge merkezlerinde bir önceki yıla göre artan Ar-Ge harcamasının ilave %50 olarak desteklenmesi, gümrük vergisi kolaylığı, temel bilim mezunlarına verilen maaş desteği ve gelir vergisi istisna oranının yükseltilmesi, Ar-Ge personeli için farklı uygulama ve yorum ve eleştirilere neden olan hafta tatili, yıllık ücretli izin süreleri ve dini ve milli bayramların destek süresine dâhil olmasının yasal olarak netleştirilmesi önemli konular olarak karşımıza çıkıyor.

(10 Ağustos 2016 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 2016/9092 sayılı BKK ile artırımlı Ar-Ge indiriminden yararlanma kriterleri belirlenmiştir.)

DAHA ÇOK TEŞVIK

❖ SİPARİŞE DAYALI AR-GE

Yeni Kanun'un bir başka yeniliği ise Ar-Ge merkezlerinin sözleşme çerçevesinde siparişe dayalı olarak yürüttükleri Ar-Ge ve yenilik faaliyetleri ile tasarım merkezlerinin sözleşme çerçevesinde siparişe dayalı olarak yürüttükleri tasarım faaliyetleri bu maddede belirtilen indirim, istisna, destek ve teşvik unsurlarından yararlanabilir. Ancak Ar-Ge veya tasarım merkezleri tarafından siparişe dayalı olarak yürütülen Ar-Ge veya tasarım faaliyetlerine ilişkin olarak yapılan harcamaların sadece yüzde ellisi bu merkezler tarafından, bu harcamaların kalan yüzde ellisi ise siparişi veren gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri tarafından indirim olarak dikkate alınabilir. Bu oranları ayrı ayrı veya birlikte **iki katına kadar** artırmaya veya kanuni oranlarına kadar indirmeye Bakanlar Kurulu yetkilidir. Sipariş verenin gelir ve kurumlar vergisi mükellefiyetinin olmaması halinde Ar-Ge veya tasarım harcamasının tamamı Ar-Ge veya tasarım merkezi tarafından indirilebilir. Sipariş verenler, Ar-Ge veya tasarım indirimi ile sipariş verilmesine ilişkin kâğıtlara ait damga vergisi istisnası dışındaki teşvik ve destek unsurlarından yararlanamaz diyerek daha fazla AR-GE' nin önünü açacak bir nitelik kazanmıştır.

DAHA ÇOK AR-GE

❖ ÖĞRETİM ELEMANLARININ BÖLGEDE GÖREVLENDİRİLMESİ

Öğretim elemanlarından Bölgede gerçekleştirilen faaliyetlerde araştırmacı ve idari personel olarak hizmetine ihtiyaç duyulanlar, üniversite yönetim kurullarının izniyle **tam zamanlı veya yarı zamanlı olarak** görevlendirilebilirler. Tam zamanlı görevlendirme için personele kurumlarınca aylıksız izin verilir ve kadroları ile ilişkileri devam eder. Yarı zamanlı görev alan öğretim üyesi, öğretim görevlisi, araştırma görevlisi ve uzmanların bu hizmetleri karşılında elde edecekleri gelirler, üniversite döner sermaye kapsamın dışında tutulur. Ayrıca öğretim elemanları Üniversite Yönetim Kurulunun izni ile yaptıkları araştırmaların sonuçlarını ticarileştirmek amacı ile bu bölgelerde şirket kurabilir, kurulu bir şirkete ortak olabilir veya bu şirketlerin yönetiminde görev alabilirler.

ERDİKLER
Taxand

Taxand

DÜNYADA AR-GE

Ülkemizde asgari arge personeli sayısının 15'e düşürülmesi ile faal Ar-Ge merkezi sayısı neredeyse 300 olmuştur. Özellikle otomotiv, yazılım, savunma sanayi, kimya, makine teçhizat, dayanıklı tüketim, ilaç, elektrik-elektronik, tekstil, bilgi işlem ve iletişim ön plana çıkan sektörlerdir.

Türkiye'de de uygulamasını gördüğümüz teşvik uygulamaları; Ar-Ge indirimi, teknoloji geliştirme bölgeleri ve Ar-Ge merkezlerine verilen imkânlar, KDV istisnası, sosyal sigorta primlerinde indirim yapılması gibi çeşitli vergisel teşviklerdir. Bunlar haricinde sübvansiyon tarzında ödemeler, krediler, hibe ve yardımlar, teknokentler ve kuluçka merkezleri, kamu alım önceliği, kümelenme ve işbirliğinin desteklenmesi, eğitim desteği, bölgesel ve ulusal kalkınma ajansları aracılığıyla yapılanlar gibi özendirici önlemler uygulanabilmektedir.

OECD'de 1995 yılında 12 ülkede Ar-Ge'ye yönelik vergisel teşvikler varken, bugün bu sayı 27 ülkeye kadar yükselmiş durumdadır. Almanya, Finlandiya, İsveç gibi gelişmiş ülkelerde doğrudan vergisel Ar-Ge teşviki söz konusu değildir. Bu ülkeler vergisel teşvik önermezken toplam Ar-Ge teşvik rakamları açısından bakınca ABD, Fransa, Kanada, Japonya ve Kore en yüksek hacme sahip ülkelerdir.

OECD ülkelerinde uygulanan destek türlerinin çoğu ülkemizde de bulunuyor. Bu konuda iyileştirme alanları mutlaka mevcut ve paydaşların ortak akıl yoluyla karar vermesi ve yapılabilecek düzenlemelere katkı sunulması gerekir.

YENİ NELER SÖYLENEBİLİR

1- Vergi indirimi OECD ülkelerinin bazılarında uygulandığı gibi son üç yılın ortalamasına göre artan oranda veya sadece **ilave Ar-Ge** harcaması için düşünülebilir.

2- Ar-Ge indirimi matrah yerine **vergiden indirim** olarak düzenlenip, bazı ülkelerde olduğu gibi zarar ve benzeri sebeplerle vergi çıkmaması durumunda iade öngörülebilir.

3- Kurumlar Vergisi, Ar-Ge Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun ve Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Hakkında Kanun uyumlaştırılarak, **uygulama farklılıkları** ve kafa karışıklıkları giderilebilir.

4- Fayda maliyet analizi açısından başarıya ulaşan buluş, model ve patente bağlanan Ar-Ge harcamalarının destek oranları farklılaştırılabilir ve **çıktı odaklı** bir arge ekosistemine geçilebilir.

5- Ülke sınırları dışında yapılan **sınır aşan Ar-Ge** harcamaları da destek kapsamına alınabilir.

6- Belli sayıdan fazla araştırmacı çalıştıran Ar-Ge merkezlerine verilen **süper indirimin** kapsamı genişletilebilir.

7- Ar-Ge merkezlerini Türkiye'ye taşıyan **doğrudan yabancı yatırımlar** çok cazip teşvik mekanizmalarından faydalanabilmelidir.

ERDİKLER
Taxand

Taxand

DESTEK SLAYTLAR

10.08.2016 TARİH 29797 SAYILI RESMİ GAZETE İLE TEKNOLOJİ GELİŞTİRME BÖLGELERİ UYGULAMA YÖNETMELİĞİNDE YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER İLE MUAFİYET VE İSTİSNALAR

ERDİKLER
Taxand

Taxand

TGB YÖNETMELİĞİNDE DEĞİŞİKLİK, MUAFİYET, İSTİSNA

İHTİSAS TEKNOPARKLARI GELİYOR

İhtisas Teknoloji Geliştirme Bölgesi (TGB) kuruluş başvurusunda aynı sektör grubunda ve bu sektör grubuna dahil alt sektörlerde faaliyet gösteren konuyla ilgili mesleki kuruluşlardan en az bir tüzel kişiliğin kurucu heyet protokolünde yer alması şartı aranacak. Teknoloji geliştirme bölgesinin ihtisas TGB'ye veya bölge alanının ihtisas TGB alanına dönüşmesi için bölge alanı içerisinde faaliyette bulunan girişimcilerin en az yüzde 75'inin aynı sektör grubunda ve bu sektör grubuna dahil alt sektörlerde faaliyet gösteren girişimcilerden olması gerekecek.

TGB YÖNETMELİĞİNDE DEĞİŞİKLİK, MUAFİYET, İSTİSNA

TEKNOPARKLARDA TASARIM FAALİYETLERİ DE GÜÇLENİYOR

İşletmeler, bölgede başlatıp sonuçlandırdıkları Ar-Ge veya tasarım projeleri sonucu elde ettikleri teknolojik ürünün üretilmesi için gerekli olan yatırımı, yönetici şirketin uygun bulması ve Bakanlığın izin vermesi şartıyla herhangi bir bölge içerisinde yapabilecek. Söz konusu yatırıma konu teknolojik ürünün üretim izin belgeleri, ilgili kurum ve kuruluş tarafından Bakanlık görüşü alınarak öncelikle verilecek.

Bölgeler için gerekli arazi ve bina temini ile planlama ve projelendirme, altyapı ve üstyapının inşası, ayrıca Ar-Ge ve yenilik faaliyetleri ile tasarım faaliyetlerini desteklemeye yönelik yönetici şirketçe yürütülen veya yürütülecek kuluçka programları, teknoloji transfer ofisi hizmetleri ve teknoloji işbirliği programlarıyla ilgili harcamalar yönetici şirket tarafından karşılanacak. Bölge yönetici şirketine aktarılan destek, hibe şeklinde karşılıksız sayılacak. Projelerin ilerleme hızlarına göre, yıl içerisinde ayrılan ödeneğin yetersiz olması durumunda Kalkınma Bakanlığından ek ödenek talebinde bulunulabilecek.

TGB YÖNETMELİĞİNDE DEĞİŞİKLİK, MUAFİYET, İSTİSNA

MUAFİYET VE İSTİSNALARA İLİŞKİN DÜZENLEMELER

- Yönetici şirketlere Bölge alanı içerisinde sahip olduğu taşınmazlar dolayısıyla emlak vergisinden muafiyet getirilmiştir.

- Ar-Ge, tasarım ve destek personelinin bu Kanun kapsamında elde ettiği ücret, prim, ikramiye ve benzeri ödemeler de istisna kapsamına dâhildir. Bu bent kapsamındaki saat, oran, süre, ücret gibi konular aylık ve 30 gün esasına göre hesaplanacağı belirtilmiştir.

- Bölgede yer alan işletmelerde çalışan Ar-Ge ve tasarım personelinin bu Bölgelerde yürüttüğü projelerle doğrudan ilgili olmak şartıyla, proje kapsamındaki faaliyetlerin bir kısmının Bölge dışında yürütülmesinin zorunlu olduğu durumlarda Bölge dışındaki bu faaliyetlere ilişkin ücretlerinin yüzde yüzünü aşmaması durumunda yönetmelikte belirtilen diğer şartları yerine getirerek onay almak kaydıyla Bakanlar Kurulu'nca ayrı ayrı veya birlikte belirlenecek kısmının gelir vergisinden istisna edilmiştir.

TGB YÖNETMELİĞİNDE DEĞİŞİKLİK, MUAFİYET, İSTİSNA

MUAFİYET VE İSTİSNALARA İLİŞKİN DÜZENLEMELER

- Bölgede yer alan işletmelerde en az 1 yıl süreyle çalışan Ar-Ge ve tasarım personelinin yüksek lisans yapanlar için 1,5 yılı, doktora yapanlar için 2 yılı geçmemek üzere bölge dışında geçirdiği sürelere ilişkin ücretlerinin %100'ünü aşmamak şartıyla Bakanlar Kurulu'nca ayrı ayrı veya birlikte belirlenecek kısmı gelir vergisinden istisna edilmiştir. Yönetmelikte bu istisnanın uygulanabilmesi için lisansüstü eğitimde geçirilecek sürenin, bölge yönetici şirketinin onayının alınması ve bakanlığa bildirilmesi zorunludur.

ERDİKLER
Taxand

Taxand

TGB YÖNETMELİĞİNDE DEĞİŞİKLİK, MUAFİYET, İSTİSNA

MUAFİYET VE İSTİSNALARA İLİŞKİN DÜZENLEMELER

- Yeni yönetmeliğin (g) bendinde 31.12.2023 tarihine kadar uygulanmak üzere, bölgede faaliyette bulunanlara, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından uygun görülen alanlarda gerçekleştirecekleri projelerinin finansmanında kullanılmak üzer gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri tarafından sağlanan sermaye desteklerinin vergi matrahının tespitine ilişkin detaylı açıklamalara yer verilmiştir.

Kurumlar vergisi mükellefleri tarafından sağlanan sermaye destekleri, beyan edilen gelirin veya kurum kazancının yüzde onunu ve öz sermayenin yüzde yirmisini aşmamak üzere, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunun 89 uncu maddesi uyarınca ticari kazancın ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 10 uncu maddesine göre kurum kazancının tespitinde indirim konusu yapılabilecek olup, İndirim konusu yapılacak tutar yıllık olarak 500.000 Türk Lirasını aşamayacaktır. İndirim uygulamasından geçici vergi dönemleri itibarıyla da yararlanılabilecek olup, sermaye desteği aşağıdaki şekillerde verilebilecektir.

ERDİKLER Taxand

Taxand

TGB YÖNETMELİĞİNDE DEĞİŞİKLİK, MUAFİYET, İSTİSNA

MUAFİYET VE İSTİSNALARA İLİŞKİN DÜZENLEMELER

- Gelir veya kurumlar vergisi mükellefleri tarafından sağlanan sermaye desteğinin, Bölgede faaliyette bulunan işletmelere, sermaye desteğini sağlayan mükelleflerce, işletmenin kuruluşunda veya sonrasında ortak olmak ve sermaye koymak suretiyle sağlanması zorunludur.

- İndirim olarak dikkate alınabilecek tutar, gerçek kişiler açısından sermaye desteğinin sağlandığı takvim yılında elde edilen beyana tabi kazanç ve iratların toplam tutarından geçmiş yıl zararları ve tüm indirim ve istisnalar düşüldükten sonra kalan tutarın yüzde onu ile sınırlıdır. Kurumlar vergisi mükellefleri açısından ise sermaye desteğinin sağlandığı hesap dönemi başındaki öz sermayenin yüzde yirmisini aşmamak koşuluyla kurum kazancının en fazla yüzde onu ile sınırlı olup indirim tutarının tespitinde kurum kazancı olarak ticari bilanço kârı veya zararına kanunen kabul edilmeyen giderler eklenmek ve geçmiş yıl zararları ile varsa tüm indirim ve istisnalar düşülmek suretiyle bulunan tutar [Ticari bilanço kârı (zararı) + kanunen kabul edilmeyen giderler-geçmiş yıl zararları-tüm indirim ve istisnalar] dikkate alınacaktır.

ERDİKLER
Taxand

Taxand

TGB YÖNETMELİĞİNDE DEĞİŞİKLİK, MUAFİYET, İSTİSNA

MUAFİYET VE İSTİSNALARA İLİŞKİN DÜZENLEMELER

❖ Bölgelerde Kanun kapsamında yürütülen yazılım, Ar-Ge, yenilik ve tasarım projeleri ile ilgili araştırmalarda kullanılmak üzere ithal edilen eşya, gümrük vergisi ve her türlü fondan, bu kapsamda düzenlenen kâğıtlar ve yapılan işlemler damga vergisi ve harçtan istisna edilmiştir. Söz konusu maddeden yararlanılması için belirtilen şartlar aşağıdaki gibidir.

- Bu istisna kapsamında ithal edilen eşya; Ar-Ge, yenilik ve tasarım projeleri ile ilgili araştırmalarda kullanılmak üzere Genel Müdürlükçe onaylanarak Tek Pencere Sistemi aracılığıyla Gümrük ve Ticaret Bakanlığına gönderilecek izinde belirtilen eşyadan oluşmalıdır ve bu istisnadan yararlanacak işletmeler Genel Müdürlükçe belirlenen başvuru formu ve eklerine göre taleplerini Bölge yönetici şirketinin onayı için bildirimde bulunmalıdır.

ERDİKLER Taxand

Taxand

SONUÇ

- Küreselleşme süreci ile artan ve ağırlaşan rekabet ortamında, ülkelerin pazar paylarını koruyup arttırabilmeleri ve sahip oldukları üretim kapasitelerini etkin bir şekilde kullanabilmeleri için yenilikçi fikirlere duyulan ihtiyaç daha da artmıştır. Bu kapsamda, fikir sahipleri ile gerekli teknolojiyi bir araya getirip üniversite- sanayi işbirliği kuran teknoparkların önemi daha da artmıştır. Teknoparklar teknolojik gelişmeler için gerekli altyapıyı oluşturmaları ve yenilikçi fikirlerin odak noktası olma özellikleri ile ülkelerin kalkınma süreçlerinde önemli bir rol üstlenmektedir.

- Gelir, Kurumlar ve Katma Değer Vergisinde kanun koyucunun teknoloji geliştirme bölgelerine özel olarak getirdiği söz konusu istisnalar, bu bölgelerde faaliyet gösteren girişimcilere vergisel açıdan önemli avantajlar sağlamaktadır. Teknoparklarda gerçekleştirilen faaliyetler neticesinde elde edilen gelir ve ortaya çıkan katma değer söz konusu şartlara sahip ise kanun koyucu tarafından istisna edilmektedir. Özellikle üniversite sanayi işbirliğinin sağlanması açısından oldukça önemli olan teknoparklara getirilen vergi istisnalarıyla bu bölgelerde faaliyet gösterilmesi teşvik edilmektedir.

Şaban Küçük, YMM
Partner

T. +90 530 954 64 10
E. saban.kucuk@erdikler.com

ABOUT TAXAND

TAXAND is a global network of leading tax advisors from independent member firms in more than 40 countries. Our tax professionals—more than 300 tax partners and 2,000 tax advisors—grasp both the fine points of tax and the broader strategic implications, helping you mitigate risk, manage your tax burden and drive the performance of your business.

We're passionate about tax. We collaborate and share knowledge, capitalising on our collective expertise to provide you with high quality, tailored advice that helps relieve the pressures associated with making complex tax decisions.

We're also independent—ensuring that you adhere both to best practice and to tax law and that we remain free from time-consuming audit-based conflict checks. This, coupled with the compact structure of our member firms, enables us to deliver practical advice, responsively.

TAXAND is a global network of tax advisory member firms. Each member firm is a separate and independent legal entity responsible for delivering client services.

© Copyright Taxand Economic Interest Grouping 2011.
Registered office: 1B Heienhaff, L-1736 Senningerberg – RCS Luxembourg C68